

*До спеціалізованої вченої ради
Д 26.007.05 Національної академії
внутрішніх справ
м. Київ, пл. Солом'янська, 1*

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора юридичних наук, доцента, старшого
наукового співробітника Рогатюка Ігоря Володимировича на дисертацію
Шурашкевича Василя Миколайовича «Розслідування умисного
пошкодження об'єктів електроенергетики», подану на здобуття
наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09
– кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність**

Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження. Дисертація Шурашкевича В.М. спрямована на дослідження питань розроблення та пропонування дієвих механізмів досягнення основної мети криміналістики – забезпечення на науковому та методичному рівнях повного, всебічного, об'єктивного та неупередженого розслідування кримінальних правопорушень. Очевидно, що у сучасних умовах завдання удосконалення науково-методичної бази розслідування злочинів є вкрай затребуваним. Особливо актуальним такий напрямок наукових пошуків вбачається у контексті вивчення злочинів, розслідування яких характеризується на практиці значними ускладненнями. Основними проблемами, що виникають під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, є необхідність використання спеціальних знань у галузі електроенергетики та

Вх. №	1600	р.
"03"	05	2019
кількість аркушів:		
осн. лок.	15	додаток

налагодження ефективної взаємодії з представниками обслуговуючих компаній. Ускладнює процес розслідування зазначених злочинів також інформаційний дефіцит, зумовлений як особливостями локалізації об'єктів електроенергетики (передусім поза межами населених пунктів, що часто є причиною повної відсутності очевидців таких діянь), так і значним часовим відривом між вчиненням злочину та виявленням відповідних пошкоджень представниками енергопідприємств, що неминуче призводить до спотворення чи втрати значної частини слідів злочину. Звертає на себе увагу також відсутність належного науково-методичного підґрунтя розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики та ґрунтовних наукових досліджень зазначеного спрямування.

Обрана тематика узгоджується з положеннями Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України № 287/2015), Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» (Указ Президента України № 5/2015), Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» (рішення Кабінету Міністрів України № 605-р/2017), Переліком пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України № 942/2011), Пріоритетними напрямами наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на 2015–2019 рр. (наказ МВС України № 275/2015), планами науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт Національної академії внутрішніх справ на 2016–2018 роки. Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 29 жовтня 2015 р. (протокол № 5) та включено до Переліку тем дисертаційних досліджень Національної академії правових наук України (реєстр. № 1019, 2017).

З цих міркувань, дисертаційне дослідження В.М. Шурашкевича видається безумовно актуальним, сприяє як подальшому розвитку наукових та методичних зasad розслідування умисного пошкодження об'єктів

електроенергетики, так і підвищенню ефективності таких розслідувань у практичній діяльності органів слідства.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Низка положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційному дослідженні В.М. Шурашкевича, характеризуються ознаками новизни і є безумовним внеском у формування науково-методичного підґрунтя розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики. Автором роботи вдало визначено об'єкт дослідження та правильно окреслено його предмет. Сформульована мета та поставлені завдання дослідження дозволили концентрувати увагу на головних аспектах обраної тематики.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечуються добором відповідної методичної бази дослідження, що включає як загальнонаукові, так спеціально-правові методи. Методологічною основою дослідження став *діалектико-матеріалістичний метод* наукового пізнання соціально-правових явищ. Крім того, використано такі методи: *історико-правовий* – для дослідження генезису і стану наукового розроблення проблем розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, а також законодавчого закріплення (нормами матеріального і процесуального права) зasad кримінальної відповідальності за зазначені злочини (підрозділ 1.1); *догматичний* – для тлумачення юридичних категорій, поглиблення та уточнення понятійного апарату дослідження (підрозділи 1.2, 1.3); *порівняльно-правовий* – під час аналізу норм національного та міжнародного законодавства, наукових категорій, визначень і підходів (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1); *системно-аналітичний* – для аналізу практики розслідування даних злочинів з метою виокремлення системи найбільш поширених способів учинення і класифікації типових слідчих ситуацій (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.2); *типологічний* – при дослідженні типової особи злочинця та найбільш сталих просторово-часових

характеристик обстановки вчинення злочинів (підрозділ 1.3); *статистичні* (групування, зведення, аналіз кількісних показників) – для аналізу судових вироків за ст. 194–1 КК України Єдиного державного реєстру судових рішень (у всіх розділах дисертації), а також *соціологічні* (анкетування, інтерв'ювання) – у процесі вивчення думок працівників слідчих підрозділів щодо проблем розслідування умисних пошкоджень об'єктів електроенергетики (у всіх розділах дисертації).

Висновки та пропозиції дисертанта ґрунтуються на аналізі достатньої кількості (282 найменування) вітчизняних та зарубіжних джерел, що належать до різних етапів розвитку криміналістичної науки. Звертає на себе увагу належна аргументованість положень та визначень, які запропоновані автором на підставі проведеного аналізу висловлених вченими думок за предметом дослідження або його окремими аспектами.

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнені матеріали вивчення 93 кримінальних проваджень про злочини, що передбачені ст. 194–1 КК України, 172 відповідні обвинувальні вироки судів та 56 висновків експертів (експертизи матеріалів, речовин та виробів, трасологічна та електротехнічна експертизи), а також 58 відповідних актів розслідувань технологічних порушень роботи об'єктів електроенергетики за період 2014–2018 pp.; зведені дані анкетування 138 слідчих Національної поліції (Київська, Вінницька, Дніпропетровська, Херсонська області та м. Київ) і 37 судових експертів Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України, а також Вінницького, Дніпропетровського та Київського науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів МВС України; систематизована статистична звітність про стан злочинності та результати роботи правоохранних органів за 2014–2018 pp.; аналітичні матеріали та інформаційні довідки МВС, Національної поліції, Генеральної прокуратури, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної служби статистики, Державної інспекції енергетичного нагляду (звіти

електропередавальних організацій щодо розкрадання об'єктів розподільчих електричних мереж, пошкоджених кабельних ліній електропередачі, оцінки технічного стану об'єктів розподільчих електричних мереж тощо), а також власний практичний досвід роботи дисертанта в органах прокуратури Київської області упродовж 2009–2019 pp.

Відтак сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та пропозиції мають високий рівень обґрунтованості, що забезпечує їх достовірність.

Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій. Проведений аналіз змісту рецензованої роботи дозволяє зробити висновок про наявність достатніх елементів наукової новизни, найбільш важливі з яких, на наш погляд, полягають у тому, що дисертантом вперше сформульовано наукові основи методики розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, що містить практичні рекомендації стосовно організації початкового етапу розслідування, проведення слідчих (розшукових) дій та використання спеціальних знань; розкрито зміст та запропоновано криміналістичну класифікацію способів учинення умисних пошкоджень об'єктів електроенергетики за різними критеріями; здійснено систематизацію документальних джерел криміналістично значущої інформації, що надаються енергопідприємствами; удосконалено положення ситуаційного підходу шляхом виокремлення типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування умисних пошкоджень об'єктів електроенергетики та алгоритми (програми) дій слідчого в таких ситуаціях.

Крім того, низка наукових положень віднайшли у дисертаційному дослідженні В. М. Шурашкевича свій подальший розвиток та в цілому є внеском до науки криміналістики.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях.

Результати дослідження, що сформульовані в дисертації, відображені у 19 наукових публікаціях, серед яких шість наукових статей у журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна стаття – у зарубіжному науковому виданні, десять – тези наукових доповідей у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій та наукових читань, а також двох збірках методичних рекомендацій. Наукові положення та висновки, сформульовані у дисертації, використовуються у практичній діяльності органів досудового розслідування, освітньому процесі та науково-дослідній роботі, про що свідчать відповідні акти впровадження.

Позитивної оцінки заслуговує аргументованість та логічність викладу основних теоретичних положень рецензованої роботи, відповідність її структури заявленій меті та завданням дослідження. Дисертаційне дослідження В. М. Шурашкевича виконане за планом, його зміст відповідає заявленій науковій спеціальності. Окрім цього структура дисертації, в якій у логічній послідовності, від загального до окремого, визначені питання досліджуються у межах 3-х розділів, що містять 9 підрозділів. Повний обсяг дисертації становить 246 сторінок, з них обсяг основного тексту – 190 сторінок. Роботу доповнюють змістовні додатки на 28 сторінках.

У **вступі** обґрутовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних результатів; конкретизовано шляхи та форми їх упровадження й апробації; наведено характеристику публікацій дисертанта, а також структуру та обсяг дисертації.

У **першому розділі** «Теоретичні основи дослідження та криміналістична характеристика умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» автор у межах трьох підрозділів здійснив комплексний теоретичний та правовий аналіз досліджуваних злочинів як теоретико-

методологічне підґрунтя для формування криміналістичної методики їх розслідування.

У підрозділі 1.1 «Стан наукових досліджень проблем розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» заслуговує на увагу проведене автором компаративістське дослідження законодавчої регламентації відповідальності за умисне пошкодження об'єктів електроенергетики у зарубіжних країнах, в результаті якого зроблений висновок про те, що у більшості з них відсутня окрема кримінальна норма, що передбачає таку відповідальність. Натомість, об'єкти електроенергетики віднесені до об'єктів життєзабезпечення та охороняються у межах загальної норми (Ізраїль, Іспанія, Литва, Польща, Данія, Латвія, Швеція, Росія, Німеччина) (с. 27, 28).

Схвальної оцінки заслуговує висвітлення автором історичних аспектів розвитку наукової думки щодо розслідування як майнових злочинів у цілому, так і кримінальних діянь, що посягають на об'єкти життєзабезпечення, починаючи із засновників до сучасних вітчизняних учених, які працювали у межах даної проблематики (Т. І. Ястребова, Є. М. Шустіков, М. В. Капустіна, Л. В. Дундич, П. О. Кудлай, С. А. Вельможний, А. О. Желдакова, Ю. Я. Олійник) (с. 29-36).

У межах підрозділу 1.2 «Криміналістична характеристика предмета, обстановки вчинення злочину та особи злочинця» автор надає визначення криміналістичної характеристики умисного пошкодження об'єктів електроенергетики як системи найбільш стійких та закономірних типових ознак даних злочинів, що виявляють наявність кореляційних зв'язків, зумовлюють утворення певної слідової картини злочину та сприяють ефективному проведенню розслідування. Важливим, на нашу думку, є те, що дисертант не лише розкриває зміст зазначених елементів, а й встановлює їх взаємозв'язки. Так, предмет злочинного посягання узгоджується з характеристиками обстановки (с. 46-48) та особою злочинця (с. 49), спосіб

учинення також виявляє залежність як від характеристик особи злочинця, так і від особливостей предмету та обстановки вчинення злочину (с. 53).

У підрозділі 1.3 «Способи вчинення умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» дисертант цілком справедливо обґруntовує, що спосіб є ключовим елементом криміналістичної характеристики досліджуваних злочинів. Заслуговує на увагу проведена автором криміналістична класифікація способів учинення умисних пошкоджень об'єктів електроенергетики за об'єктом злочинного посягання (с. 60-62), можливістю доступу до таких об'єктів (с. 62, 63), ступенем загальної небезпечності (с. 65, 66). Суттєво підсилює аргументованість дослідження значна кількість прикладів з практики розслідування проваджень, що розглядаються.

Слушною є позиція автора щодо взаємозумовленості способу вчинення злочинів та утворюваної слідової картини (с. 66), а також проведена автором на основі узагальнення й аналізу кримінальних проваджень за фактами умисних пошкоджень об'єктів електроенергетики класифікація матеріальних слідів таких злочинів (с. 67-70).

Другий розділ дисертаційного дослідження «Початковий етап розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» охоплює три підрозділи і присвячений з'ясуванню специфіки обставин, що підлягають встановленню, висвітленню типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування та особливостей використання спеціальних знань.

У підрозділі 2.1. «Обставини, що підлягають доказуванню на початковому етапі розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» автор робить цілком обґруntований висновок про те, що на початковому етапі розслідування зазначених злочинів важливе значення має визначення точної геолокації та належності пошкодженого об'єкта електроенергетики певній юридичній особі; з'ясування функціонально-технічних характеристик об'єкта електроенергетики напередодні вчинення злочину для встановлення причинного зв'язку між діями злочинця та шкідливими наслідками, що можуть виникати під впливом інших чинників;

встановлення виду і розміру завданої шкоди із залученням до кримінального провадження представника відповідного енергопідприємства.

Зважаючи на виявлені під час опитування практичних працівників ускладнення, що виникають під час опрацювання документів, які надаються енергообслуговуючим підприємством та містять криміналістично значущу інформацію, практичну вагу має проведена автором систематизація таких документальних джерел (с. 84-86).

Заслуговує на увагу проведена у межах підрозділу 2.2 «Типові слідчі ситуації та алгоритми дій слідчого на початковому етапі розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» класифікація виокремлених під час вивчення практики розслідування даних злочинів типових слідчих ситуацій. Зокрема, автор встановлює наступні критерії такого розподілу: наявність та повнота інформації щодо предмета злочинного посягання, способу вчинення злочину та особи злочинця (с. 93-100); ступінь повноти та визначеності інформації про підозрюваного (с. 100-102); джерело надходження інформації про згадані злочини (с. 102, 103). Безумовну значущість для підвищення ефективності розслідування досліджуваних злочинів мають запропоновані автором алгоритми (програми) дій слідчого в умовах визначених слідчих ситуацій (с. 93-102).

Цікавою є спроба автора здійснити, на основі вивчення проблемних аспектів розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, з'ясування об'єктивних та суб'єктивних факторів, які негативно впливають на перебіг слідства та його ефективність (с. 104).

У підрозділі 2.3 «Використання спеціальних знань під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» автором досліджуються значення, форми та умови ефективності використання спеціальних знань під час розслідування.

Зважаючи на те, що під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики найчастіше затребуваною є допомога спеціалістів у галузі електроенергетики та електробезпеки, позитивної оцінки заслуговує

проведений дисертантом аналіз кваліфікаційних характеристик професій електротехнічних працівників з метою визначення напрямків їх застосування до розслідування (с. 111-113).

У межах даного підрозділу автором також визначено перелік видів та підвидів судових експертіз, що найчастіше проводяться у досліджуваних провадженнях та запропоновано розлогий перелік питань, які можуть вирішуватись під час таких експертних досліджень (с. 113-125). Таким, що заслуговує на життя, на наш погляд, є висновок дисертанта необхідність застосування спеціаліста під час збирання матеріалів (зразків) для експертного дослідження, зважаючи на виключне значення достовірності експертних висновків для розслідування даної категорії злочинів, оскільки вони часто вчиняються за повної відсутності свідків, а відтак висновки експертів можуть виступати чи не єдиним джерелом доказів (с. 125, 126).

Третій розділ дисертації «Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» складається з трьох підрозділів і присвячений з'ясуванню тактичних особливостей слідчих (розшукових) дій, які найчастіше проводяться під час розслідування подібних проваджень.

У підрозділі 3.1 «Огляд місця події під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» безумовне значення має розкриття етапів проведення означеної слідчої дії та надання практичних рекомендацій для підвищення ефективності кожного з них. Зокрема, автор цілком слушно наголошує на необхідності ретельної підготовки до проведення огляду місця події, яка охоплює два етапи і здійснюється до виїзду на місце події шляхом проведення комплексу заходів організаційно-роздорядчого і забезпечувального характеру та здійснюється після прибууття на місце події і передбачає заходи тактичного характеру (с. 132-134).

Обґрунтованою є акцентована увага дисертанта на раціональному визначенні меж проведення огляду місця події, зважаючи на особливості локалізації та конструктивні характеристики об'єкта злочинного посягання

(с. 135-138), а також доцільному доборі тактичних прийомів проведення даної слідчої дії залежно від характеристик території, на якій розміщується відповідний об'єкт електроенергетики (с. 140-142).

У підрозділі 3.2 «Допит під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» автором виокремлені категорії осіб, які можуть залучатись до розслідування в якості свідків, та визначено криміналістично значущу інформацію, яку можна від них отримати (с. 149-154). Цілком обґрунтованим видається висновок про виняткове значення показань представників енергопідприємства, якому належить пошкоджений об'єкт електроенергетики, адже зазвичай саме вони виявляють ознаки таких злочинів та володіють інформацією, найбільш значущою для встановлення істини у таких провадженнях. Схвальною є увага дисертанта до особливостей проведення допитів підозрюваних у випадках вчинення досліджуваних злочинів групою осіб, адже умисні пошкодження об'єктів електроенергетики найчастіше характеризуються саме груповим вчиненням (с. 156, 157). Певний інтерес викликає проведена автором класифікація слідчих ситуацій, що виникають під час проведення допитів підозрюваних залежно від наявності конфліктної ситуації (с. 160).

У підрозділі 3.3 «Інші слідчі (розшукові) дії під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» автор на основі вивчення судово-слідчої практики робить цілком обґрунтований висновок про те, що іншими найбільш типовими слідчими (розшуковими) діями початкового етапу розслідування таких злочинів є обшук (56,8 %) та слідчий експеримент (28,3 %), однак їхній потенціал повною мірою не використовується для формування доказової бази у таких провадженнях (с. 165). Відтак здобувач визначає найбільш пріоритетні напрямки використання можливостей слідчого експерименту: отримання та закріплення фактичних даних про обставини вчинення злочину, які не було встановлено під час проведення інших слідчих дій (виявити знаряддя, місця переховування викраденого, інші сліди); перевірки достовірності показань

свідків злочину, а також можливості існування фактів та явищ, які мають значення для розслідування (наявність або відсутність професійних чи кримінальних навичок підозрюваного, можливість здійснити демонтаж конструктивних елементів об'єкта електроенергетики за певний проміжок часу за допомогою використання тих чи інших знарядь); спростування неправдивої інформації, яку надає підозрюваний з метою приховання певних обставин злочину (факту групового вчинення) (с. 167-169). Схвалення викликає підтвердження заявлених позицій прикладами з практики розслідування таких злочинів.

За результатами проведеного дослідження встановлені обставини, що визначають специфіку проведення обшуків під час розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики. Зокрема, автором з'ясовані випадки проведення даної слідчої дії у таких провадженнях (с. 173, 174), місця та об'єкти пошуків (с. 176-179), а також надано рекомендації щодо застосування тактичних прийомів проведення даної слідчої дії у провадженнях, що розглядаються (с. 179-182).

У висновках дисертації на основі дослідження комплексу питань, що виникають у діяльності слідчих підрозділів, сформульовано наукові положення, що в сукупності розв'язують важливе наукове завдання методико-криміналістичного забезпечення розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики.

В цілому, дисертаційне дослідження В. М. Шурашкевича відзначається аргументованістю та достатньою обґрунтованістю пропозицій та висновків, які підтвердженні належними інформаційними даними.

Автореферат дисертаційного дослідження цілком відображає його зміст та повністю репрезентує наукове та практичне значення проведеної автором роботи.

Викладене вище є підставою для загальної позитивної оцінки дисертації В. М. Шурашкевича як самостійного наукового дослідження, а

також дозволяє відзначити його новизну, належний теоретичний рівень та практичне значення.

Загалом позитивно оцінюючи проведене дисертаційне дослідження, хотілося б окремо зупинитися на деяких дискусійних положеннях, які, на нашу думку, вимагають додаткового пояснення чи аргументації, зокрема:

1. Автору варто було б уникати використання вузькоспеціалізованих термінів та абревіатур (у всьому тексті дисертації), оскільки це призводить до ускладнення розуміння окремих положень роботи. Взагалі, на нашу думку, у даній роботі доцільно було б скласти та запропонувати у додатках словник технічних термінів, які використовуються у дисертаційному дослідженні.

2. Щодо висновків до розділів дисертації. Здобувачу варто було викладати лише важливі наукові та практичні результати, отримані під час дослідження, які містять елементи розв'язання наукової проблеми (завдання), та підтверджують її значення для розвитку науки та удосконалення практики. Вони повинні бути конкретними та лаконічними, тоді як автор у зазначених висновках поряд з основними, виклав ряд супутніх, менш важливих положень дисертаційного дослідження.

3. Дисертант здебільшого розглядає випадки умисного пошкодження об'єктів електроенергетики, вчинені з метою викрадення конструктивних елементів та устаткування об'єктів електроенергетики. Доцільно було б також проаналізувати випадки умисного пошкодження таких об'єктів з інших мотивів: з метою порушення їх нормальної роботи, хуліганських мотивів та ін.

4. Досліджаючи алгоритм слідчого експерименту, дисертант зазначає лише про виконання техніки безпеки під час його реалізації. Однак, не пропонує розв'язання проблеми, коли проведення такої слідчої дії прямо заборонено в законі. Йдеться про положення ч. 4 ст. 240 КПК України, де

міститься заборона на проведення слідчого експерименту, коли є небезпека для життя і здоров'я осіб, які беруть у ньому участь, чи оточуючих.

5. Зважаючи на практичну спрямованість дисертації та використання її результатів у практичній діяльності органів досудового розслідування, освітньому процесі і науково-дослідній роботі, про що свідчать відповідні акти впровадження (с.243-248), хотілось би почути, чому автор не використав своє право на удосконалення законодавчої бази впровадивши їх у законодавство України.

Втім, висловлені зауваження у переважній більшості мають дискусійний та рекомендаційний характер і не знижують загального високого рівня проведеної В. М. Шурашкевичем роботи.

Дисертація є самостійною, завершеною роботою, пройшла належну апробацію. Текстовий виклад дослідження характеризується чіткістю, логічністю та грамотністю. Оформлення дисертації та автореферату в цілому відповідає встановленим МОН України вимогам.

ВИСНОВОК:

Дисертаційне дослідження «Розслідування умисного пошкодження об'єктів електроенергетики» є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, вирішує важливе наукове завдання, є актуальним та таким, що має теоретичну та практичну значущість і відрізняється науковою новизною. Таким чином, дисертація відповідає вимогам п.п. 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, а її автор Шурашкевич Василь Миколайович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю

12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:

старший викладач відділу підготовки прокурорів
з процесуального керівництва та криміналістичного
забезпечення досудового розслідування,
інституту спеціальної підготовки
Національної академії прокуратури України,
доктор юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
заслужений юрист України

I. V. Рогатюк

